

Anestesiologisk håndtering ved ren postkapillær pulmonal hypertensjon (venstresidig hjertesykdom) er forskjellig fra prekapillær pulmonal hypertensjon (øvrige grupper). Vasodilatasjon i systemisk sirkulasjon (milrinone, nitroprussid) er risikabelt ved ren prekapillær pulmonal hypertensjon, men gunstig dersom korrekt dosert ved venstresidig hjertesykdom. Motsatt vil ren pulmonal vasodilatasjon (inhalert NO med flere) være gunstig ved pulmonal arteriell hypertensjon, men risikabelt ved ren postkapillær PH, da blod lettere returnerer gjennom lungekretsløpet ved vasodilert pulmonalarterie. Man bør derfor være sikker på at pasienter ikke har postkapillær pulmonal hypertensjon før man gir inhalert NO. God effekt av inhalert NO kan indikere at pasienten har en dominerende prekapillær komponent som årsak til sin pulmonale hypertensjon. Inhalert NO anbefales brukt som ledd i utredning ved visse typer pulmonal arteriell hypertensjon, men frarådes i nye retningslinjer (2) ved venstresidig hjertesykdom.

Torvald Espeland

torvald.espeland@gmail.com

Marcel Moufack

Torvald Espeland (f. 1981) er lege i spesialisering i indremedisin ved lungeavdelingen på St. Olavs Hospital.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Marcel Moufack (f. 1967) er spesialist i hjertesykdommer og overlege ved klinikk for hjertemedisin, St. Olavs Hospital.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Brede JR. En kvinne i 70-årene med dekompensert hjertesvikt under operasjon. Tidsskr Nor Legeforen 2015; 135: 1366–8.
2. Galiè N, Humbert M, Vachiery J-L et al; Authors/Task Force Members; Authors/Task Force Members. 2015 ESC/ERS Guidelines for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension: The Joint Task Force for the Diagnosis and Treatment of Pulmonary Hypertension of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Respiratory Society (ERS) Endorsed by: Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC), International Society for Heart and Lung Transplantation (ISHLT). Eur Heart J 2015; ehv317. [Epub ahead of print].

Re: En tvillinggravid kvinne med polyuri og polydipsi

Takk for en spennende diagnosejakt i denne interessante artikkelen om akutt fettlever i svangerskapet (1). I artikkelen er det imidlertid en misforståelse der forfatteren skriver: «Med tanke på pasientens store vannlatingsvolum ble det foreslått redusert utskilling av anti-diuretisk hormon (SIADH) og diabetes insipidus som årsak til polyuri. Med u-osmolalitet på 88 mosmol/kg (300–900) og med s-elektrolytter og osmolalitet i normalområdet var SIADH usannsynlig diagnose.» Det er en misforståelse at SIADH skyldes redusert ADH. «I»en i SIADH står for «inappropriate», og betyr for mye ADH, og derfor vanligvis mindre vannlating (2).

Erik Waage Nielsen

erikwn@me.com

Erik Waage Nielsen (f. 1956) er anestesilege ved Nordlandssykehuset, Bodø.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Tandberg AN. En tvillinggravid kvinne med polyuri og polydipsi. Tidsskr Nor Legeforen 2015; 135: 1561–3.
2. Gjerstad L. SIADH-syndrom. Store medisinske leksikon. <https://sml.sn.no/SIADH-syndrom> [29.9.2015].

Re: Livsstilsmissjonæren

Berit Nordstrand er intervjuet i Tidsskriftet nr. 18/2015 (1). Hun gir helhetlige, gode kostråd, og hun promoterer en kost med mye plantermat og fullkorn. Dette er bra. Men jeg er uenig i at man skal hente mer pensum fra ernæringsterapeuter, som blant annet læren om at vi ikke er evolusjonstilpasset moderne landbruksprodukter, inn i ernæringsfysiologens utdanning. Meg bekjent neglisjerer ernæringsterapeuter ofte fullkorn på bakgrunn av at vi ikke er tilpasset dette. At vi er 99,995 % genetisk like våre forfedre behøver ikke å bety så mye, det er genomet som er av betydning. Mutasjon i laktase er et eksempel. Hva som defineres som mat for mennesker, beror på den kjemiske sammensetning og matens mikrobielle trygghet, ikke hva vi spiste før i tiden.

Hvor mye vet vi egentlig om kostholdet via evolusjonen? Evolusjon har foregått over utrolig lang tid i ulike befolkninger, som igjen hadde forskjellige forutsetninger. Jeg mener det er en feilslutning å tro at vi mennesker har vært tilpasset et spesifikt miljø eller en selektiv kost. Nordstrand har selv postulert og lagt fram påstander som går mot grunnleggende agronomi. Et eksempel er påstander om at kunstgjødsel er en årsak til å gi «forringet ernæringsmessig kvalitet» (2) og at urkorn er sunnere enn moderne sorter, noe litteraturen ikke gir støtte til (3). Både natur- og kunstgjødsel trengs for plantevekst. Økt vekst gir økt organisk materiale med høyere mikrobiologisk aktivitet som resultat. Dette er ikke begrenset til en selektiv driftsform. Det er typen frøsort som er mest potent til å gi variasjoner, deretter andre miljøfaktorer som jordsmonn, eventuell bruk av plantevernmidler og type gjødsel (4). Samlet finner man ikke signifikante forskjeller mellom driftsformer, som senest oppsummert av Vitenskapskomiteén for Mattrygghet i fjor (5). Det er snedig å snakke om korns ernæringskvalitet uten å nevne HEALTHGRAIN-prosjektet, som kvantifiserte innholdet av flere forskjellige frøsorter i den hensikt å forstå hvilke komponenter i fullkorn som ser ut til å gi positive helseeffekter (6).

Berit Nordstrand kan ikke hevde å besitte en fasit for hva mennesker skal spise begrunnet ut fra evolusjon, og jeg synes hun utviser dårlig forståelse når det gjelder pensum i ernæringsstudier. Nordstrand har nylig blitt kritisert av ernæringsmiljøet for flere av sine påstander (7).

Daniel Bieniek

dukiesan@gmail.com

Daniel Bieniek (f. 1985) er masterstudent i samfunnsnærings ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Reymert J. Livsstilsmissjonæren. Tidsskr Nor Legeforen 2015; 135: 1638–40.
2. Nordstrand B. Hvorfor grove korn? <http://beritnordstrand.no/hvorfor-grovkorn/> [9.10.2015].
3. Shewry PR, Heya S. Do «ancient» wheat species differ from modern bread wheat in their contents of bioactive components? J Cereal Sci 2015; 65: 236–43.
4. Shewry PR, Hawkesford MJ, Piironen V et al. Natural variation in grain composition of wheat and related cereals. J Agric Food Chem 2013; 61: 8295–303.
5. Vitenskapskomiteen for Mattrygghet. Sammenligning av økologisk og konvensjonell mat og matproduksjon. 30.4.2014. http://vkm.no/eway/default.aspx?pid=277&trg=Content_6500&Main_6177=6500:0:31,2296&Content_6500=6187:2070363:0:6712:1:0:0 [9.10.2015].
6. van der Kamp JW. THE HEALTHGRAIN PROJECT and whole grain products. <http://wholegrainscouncil.org/files/EUHealthGrainvanderKamp.pdf> [9.10.2015].
7. Bjørnstad S, Holm AH. Ernæringseksperter reagerer på kostholdutsagn: – Jeg trodde Nordstrand var lege, hvordan kan hun stå inne for slike påstander? Side 2, 24.7.2015. www.side2.no/helse/ernæringseksperter-reagerer-pa-kostholdutsagn---jeg-trodde-nordstrand-var-lege-hvordan-kan-hun-sta-inne-for-slike-pastander/3422812184.html [9.10.2015].